

Julia Burgers-Drost

Het huis in de zon

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

Hoofdstuk 1

Kan een mens toeschouwer zijn te midden van anderen, daar waar de omgeving zo vertrouwd is als de lade van je toilettafel? Is het mogelijk dat de zomerzon schijnt op de daken van de huizen, plagend door de kieren van de zonwering van de schoolramen flitst en het saaie plein verandert in een plaats waar men voor zijn genoegen vertoeft – en jý merkt het niet?

Marije Doeverdans slentert met een plastic tasje in haar hand naar de fietsenhokken. Onverschillig kijkt ze naar haar medescholieren, die druk in de weer zijn handel te drijven: vlak voor de vakantie begint is er gelegenheid de schoolboeken te verkopen. Er wordt gekeurd en gepingeld. Kreten als: ‘Is het echt de goeie druk... heb je er niet in zitten kladderen!’ worden afgewisseld met vrolijk gelach.

Vakantie in zicht, de examens zitten erop. ‘Hé, Marije, ben jij je boeken kwijt? Ik zit nog met een stapel zeg!’ Marije knikt en loopt door. De zon schijnt en je bent jong. Maar wat zal de toekomst brengen? O, ze hoort ze wel achter haar rug fluisteren. Zie je haar gaan, ze zal wel weer op ‘haar stuk’ wachten!

Marije schudt haar lange blonde vlecht quasi-onverschillig op haar rechte rug heen en weer. Stuk... Eduard zelf lacht erom en dan zal zij het zich aantrekken?

‘Eduard!’ Ze fluistert zijn naam zacht voor zich heen. Nu kan ze haar volle aandacht aan hem geven. Eindelijk hoeft ze niet meer met haar neus in die boeken te zitten. Al blijft het jammer dat ze niet ingeloot is voor de Sociale Academie. Wat ze nu met dit lege jaar aan moet? In de fietsenhokken is het warm. De zon schijnt de hele dag al onbarmhartig op het golfplaten-dak. De warme zomerwind doet papiertjes van de grond met het stof opwaaien.

Stof, denkt Marije. Stof, dat zijn wij ook. Met een beetje hersens dat we hoopvol ‘verstand’ noemen en een ziel die je voor raadsels stelt.

Ze slentert naar de achterkant van de stalling. Daar, bij een achterpaadje, is het plekje van Ed en haar. Van hieruit klinken de opgewonden stemmen van de scholieren wat gedempter en het straatrumoer wint het: een tram klingelt, remmen piepen en bij een stoplicht trekken de auto’s ronkend op. Zo vertrouwd allemaal.

Wist ze nu maar of Ed wel of niet zal komen op haar feest. Een feest voor het eerst sinds tijden. Hoe zou je het ook anders gekund hebben,

feesten terwijl er in huis een lege plaats is.

Nog doet het pijn als mensen, goedbedoeld, opmerken dat het maar een zegen is dat die arme Annètje zo jong is overleden. Wat moest er van zo'n stumperdje terechtkomen? Tja, wat wil je, een moeder die dichter bij de vijftig dan bij de veertig was en de vader nog eens tien jaar ouder! Stel je voor dat die lasten op Marijes schouders terecht waren gekomen?

Woedend kan ze nu na twee jaar daar nog om worden. Alsof het gisteren was dat ze Annètje hebben moeten overgeven aan haar Hemelse Vader.

Als Ed er toen toch niet was geweest! Marije merkt opeens dat ze met gebalde vuisten staat en dat er tranen langs haar wangen glijden. Wat heerlijk is het om lief te hebben. Iemand die je uit tilt boven het alledaagse! Als de dag van gisteren herinnert ze zich het moment dat Eduard Merckens het schoolplein opkwam. De nieuwe gymleraar, wat een stuk! Dat was de reactie van de vrouwelijke helft. De 'mannen' verdrongen zich om de zware motorfiets, die zwart glanzend langs het trottoir stond geparkeerd. Ze waren allemaal zenuwachtig als een stel opgejaagde kippen en als Marije niet bij die eerste les uit de ringen was gevallen en een

zeer gecompliceerde beenbreuk opgelopen had, zou waarschijnlijk Eduard Merckens zich nooit verdiept hebben in het leventje van Marije! Hij voelde zich schuldig aan het ongeluk, totaal overbodig, maar achteraf zegende Marije haar onhandigheid tijdens de oefening. In het ziekenhuis kwam Eduard haar enkele malen per week opzoeken en zijn knappe gezicht ging schuil achter de bossen bloemen. ‘Daar gaat je eerste salaris!’ plaagde ze hem. Wat een gelukkige uren waren dat!

En toen ze naar huis mocht, bleef Ed komen. Hij kon goed met pa opschieten en hij liet zich door mams verwennen. Maar het geweldigst was zijn houding tegenover Annètje. Hij speelde met haar, bracht eenvoudige boekjes mee en hij nam Annètje en Marije mee naar het strand.

Op school, later, was het onmogelijk hun verhouding geheim te houden. Die heerlijke spanning, de afspraakjes achter het fietsenhok, de zijdelingse plagerijen van de klasgenoten! Jaloers waren ze, die domme dingen. Marije snuift tevreden, als ze daar aan terugdenkt. Ze heeft, doordat ze wat ouder dan de anderen was, nooit fijn in de klas gepast.

Vanwege Annètje zijn ze verhuisd naar Den

Haag. Ze heeft haar vriendinnen uit het vriendelijke Veluwe dorp lange tijd gemist en heimwee heeft haar zo geplaagd, dat ze het eerste jaar op de havo over moest doen. Ach, dat was ook geen ramp. Maar door het ongeluk in de gymzaal kwam er weer een extra jaar bij, ondanks de hulp van Ed bij haar huiswerk, en eigenlijk had ze haar gedachten allang niet meer bij het schoolleven!

Marije was ontwaakt, het meisje was vrouw geworden. Gelukkig was ze daarmee. Het meisje Marije had immers niet veel ontspanning gekend! Altijd was er de zorg om de soms bewerkelijke Annètje, die overdag enkele uren in een opvangcentrum was. Een dure privé-instelling, maar zo konden ze haar voor een groot gedeelte zelf begeleiden.

En toen ze onverwacht kwam te sterven... De reden was simpel. Haar toch al zwakke lichaampje was niet bestand tegen het vernietigend virus. Enkele dagen waren genoeg om al het leven weg te vagen.

Als toen Eduard er niet was geweest! Hij was een steun voor pa en zelfs de gereserveerde mams liet zich door Ed leiden. Het bracht hen dichter en dichter naar elkaar toe.

En nu is eindelijk de deur op een kier gezet

naar de toekomst! Vanwege Annètje en door alles wat ze ervaren heeft met deze kindertjes, heeft Marije zich klaargemaakt om een beroep te kiezen in de verzorgende sector.

Voorlopig zullen ze niet aan trouwen kunnen denken. Hoewel ze best merkt dat het verlangen bij Ed begint te groeien. Soms kijkt hij haar aan met van die donkere ogen, opent zijn mond om wat te zeggen en dat prikkelt haar weer om te plagen. Houd je nog wel van me, Eddie? Zijn zoenen liegen er niet om en een wilde opwindning kan dan ook van haar bezit nemen. Maar altijd was daar de rem: eerst het diploma! En Ed, die weet hoe belangrijk ook vandaag nog zo'n papiertje kan zijn, was de motor achter haar werken. Beiden gaan ze nu de school verlaten. Ook Eduard Merckens verliest zijn tijdelijke baan... Ach, en al die sollicitaties zullen wel op niets uitlopen. Toekomstmuziek! De eerste tonen van de ouverture komen al binnen gehoorbereik.

Wat vandaag telt is het probleem of Ed nu wel of niet op haar feest zal willen komen. Verontwaardigd heeft hij geprotesteerd. 'Ik? Bijal die giechelende krielkippen op een party? Ben je nou helemaal, Marije. Zo gek krijg je mij niet, dat ik ga hopsen op discomuziek met

mijn ex-leerlingen!’ Op zulke ogenblikken voelt Marije iets ondefinieerbaars dat haar verontrust. Net of ze op schoenen loopt met verschillende hakhoogte. Ze strengelt haar handen ineen. Met de punt van haar witte zomerschoen tipt ze op de tegels. Ja, nee, ja! Sinds haar omgang met Ed behandelen haar studiegenoten haar met een zeker respect. Het zal je maar lukken om een stuk als mooie Eddie te behagen! De jongens hebben dat laatste jaar met een boogje om haar heen gelopen. Het vriendinnetje van Merckens, daar bleef je af. Behalve als het ging om het uitwisselen van gegevens voor de lessen.

Dit alles heeft haar koud gelaten. Ze heeft zich door het leeftijdsverschil nooit zo thuisgevoeld in de klassen. Ach ja, en sinds de geboorte van Annètje is er toch wel een brok onbezorgdheid weggebroken uit haar bestaan. Mams zegt wel eens dat ze nooit een puber is geweest, maar meteen van kind af volwassen is geworden. Lieve mams, met haar verdrietige ogen, die zo hulpeloos kunnen kijken naar Annètjes foto. Machteloos voelt zij, Marije, zich dan. Het is te hopen dat pa toch maar gauw met vervroegd pensioen gaat en dat hun geplande reis naar de Amerikaanse familie doorgaat. Maar haar krij-

gen ze niet mee. Stel je voor, zo ver van Ed!

Als meisje droom je over de liefde. Liefde? Het kan ontzettend zeer doen. Het verlangen naar Ed, de twijfel of hun gevoelens over en weer wel blijven harmoniëren... Zijzelf is zeker van haar liefde. O ja. Door de moeilijkheden thuis heeft ze geleerd dat een leven zonder Christus niets anders dan kitsch is. Geen echte waarde heeft. En dat maakt haar volwassen. Het is een leidraad voor haar principes. Wat heeft ze gebot met ouders als de hare! Praten kan ze met hen. Van de meisjes op school hoorde ze het vaak anders. Benijdend zeiden ze het wel eens: 'Marije, jouw ouders zijn niet echt modern en toch hebben ze een open oog en oor voor de problemen waar wij mee zitten. Je merkt meteen dat ze je niet veroordelen!'

Marije glimlachte dan haar mysterieuze lachje, dat in haar wangen een flauw begin van kuiltjes te voorschijn toverde. En als een muur voelde ze de bescherming van haar ouders door daad en gebed. Maar nu staat de deur open naar de volwassenheid.

'Marije, wacht je nog op mooie Eddie... ik zag hem net met de rector kletsen! Hij gaat weg hè, na de vakantie. Heeft hij al ander werk?'

Marije ploft terug op het schoolplein, ze was

ver weg. Ze voelt de warmte weer, ruikt de teer van het houtwerk van de fietsenloods.

Vriendelijk kijkt ze het kennisje aan. Ze zijn immers allemaal op de hoogte van hun afgesproken plaatsje. Toeschouwer zijn van romantiek heeft óók zijn bekoring, nietwaar? Marije schudt haar vlecht naar voren en prutst aan het elastiekje aan het uiteinde ervan. ‘Bedankt voor de boodschap zeg. De laatste keer, best gek hè?’

Fietsbellen rinkelen, schorre stemmen roepen elkaar over en weer geestigheden toe, die alleen zij kunnen begrijpen. Uiterlijk zijn ze allen gelijk. Versleten spijkerbroeken en verschoten shirts. Sportschoenen die niet één fabrikant meer zou herkennen als zijn product.

‘Om acht uur bij Marije, jongens. En allemaal wat meebrengen, hè? Jantien duikt maar even bij vader in de supermarkt en Karel haalt taart uit de diepvries! Mijn ouwetje heeft dertig gelatinepuddinkjes gewrocht!’ Even is het een drukte van belang, daar onder het afdak van de fietsenloods. Dan karren ze weg, de versleten tassen onder de snelbinder, benen die te lang schijnen voor de toch al hoge zadelstand.

Marije zucht en laat zich op de grond zakken. Ed is laat deze keer. Zeker door het afscheid nemen van het lerarenkorps. En steeds